

POSUDEK DIPLOMOVÉ MAGISTERSKÉ PRÁCE

SOŇA MAREŠOVÁ: Dva překlady Kischova *Tržiště senzací*.

(Two Czech Translations of *Marktplatz der Sensationen* by E. E. Kisch)

Diplomantka si iniciativně zvolila za téma své práce kritiku dvou českých překladů vzpomínkové knihy *Marktplatz der Sensationen* německy píšícího spisovatele a žurnalisty z Prahy E. E. Kische. Jde o knihu publikovanou v antifašistickém exilu v Mexiku, a to dříve v anglickém překladu pod titulem *Sensation Fair* (1941, přel. Guy Endore) než v německém originále (1942). První český překlad pořídila v mexickém exilu Lenka Reinerová pro emigrantský český list *Nová doba*, kde vycházel pod titulem *Pout' pražským sensací* v témž roce, kdy byl vydán knižně německý originál. List *Nová doba* se však v úplnosti nezachoval, resp. není v našich knihovnách dostupný. Diplomantka proto musela pracovat s rukopisem překladu, který se (byť neúplný) nachází v Kischově pozůstalosti v literárním archivu Památníku národního písemnictví na Strahově. Tento rukopis se podařilo diplomantce po počátečních problémech (Kischova pozůstalost je uspořádána jen částečně) vyhledat a prostudovat. Druhým překladem je text Jarmily Haasové-Nečasové (1896-1990), Kischovy „autorizované“ překladatelky, který poprvé byl vydán v nakladatelství Svoboda v Praze roku 1952 a poté s určitými úpravami a obměnami ještě několikrát, protože Kisch byl před rokem 1989 autorem hojně překládaným a vzhledem ke svým levicovým názorům a členství v komunistické straně i vysoce hodnoceným jako protipól Franze Kafky.

Diplomantka konzultovala s kischovským badatelem a pořadatelem Kischovy pozůstalosti v PNP dr. Josefem Poláčkem i s překladatelkou Lenkou Reinerovou (nar. 1916), se kterou nahrála dva rozhovory. Ty pak ve své práci využila kromě interview publikovaných v tisku, popř. v televizi.

Diplomantka se snažila s úspěchem důkladně zmapovat existující sekundární literaturu o E. E. Kischovi zejména u nás, ale i v zahraničí, a to včetně prací akademických. V diplomové práci dále představila obě české překladatelky, přičemž věnovala pozornost i editorské činnosti Haasové-Nečasové a jejímu podílu na vytváření tzv. kischovského mýtu. Kischova životopisná fakta správně uvedla jen letmo a výběrově, s ohledem na jejich důležitost pro vznik knihy *Tržiště senzací*.

V samostatné kapitole pak načrtla teoretický kritický model Kathariny Reissové, který diplomantce slouží jako základ translatické komparativní analýzy obou českých překladů. I při této analýze diplomantka postupovala správně od celku k jednotlivostem, Srovnala nejprve řazení kapitol německého originálu (21 kapitol), překladu Reinerové (28 kapitol), který vznikl zřejmě přímo z Kischova rukopisu, a překladu Haasové-Nečasové (21 kapitol). Pro detailní analýzu si vybrala první kapitolu o baladách slepého Metoděje. Text zpracovala přehledně ve formě tabulky, přičemž využila i anglického překladu. Dospěla k názoru, že obě překladatelky se dopustily pochybení téměř ve všech kategoriích, z nichž se model Reissové skládá. Teoretická i praktická část jsou vzájemně dobře propojeny.

Je třeba zdůraznit, že diplomantka pořídila velmi pečlivě a s přehledem důkladné soupisy materiálů týkajících se tématu, a to materiálů knižně publikovaných, nepublikovaných akademických prací a zejména materiálů archivních, protože podstatnou část její práce představovala práce s archivními materiály v Památníku národního písemnictví.

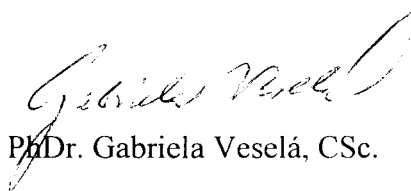
Nad rámec svého úkolu se diplomantka zabývala problematikou domnělého Kischova posledního textu, vzniklého v roce 1947 z podnětu 30. výročí Velké říjnové revoluce v Rusku. Podařilo se jí v Kischově pozůstalosti najít německý originál (rukopis, několik strojopisných verzí s opravami i definitivní znění) a zjistit, že text byl napsán na objednávku berlínské *Tägliche Rundschau* a byl publikován ještě za autorova života.

Práci doplnila obrazovou přílohou, obsahující fotografie archivní i fotografie, které sama pořídila.

Diplomové práci lze vytknout jen některé drobné nedostatky, např.:

- Ve výčtu Kischových knih se vztahem k Praze chybí *Prager Pitaval* (str. 19).
- Kischův bratr se jmenoval Paul Kisch (nikoli Pavel, pro počešťování jména není důvod, Paul Kisch navíc byl přesvědčeným německým nacionalistou) (str.67).
- K uvedení do problematiky pražské německy psané literatury by bylo vhodné opřít se o větší vědeckou autoritu, než je diplomová práce B. Šandové, např. o sborník *Weltfreunde* (Praha: Academia 1967), který diplomantka zřejmě měla v ruce, i když v použité literatuře uvedla pouze článek Emila Skály *Das Prager Deutsch*, uveřejněný v tomto sborníku.
- V překladu reálií u J. Haasové v pasáži uvedené na str. 70 žádná chyba není.

Diplomová práce má přes tyto drobnosti výbornou úroveň a proto navrhuji hodnocení známkou: **v ý b o r n ě**.

Doc. PhDr. Gabriela Veselá, CSc.

V Praze 21. května 2007